

Nakkav pidu

On teisipäev, 12. mai ning eriolukorra väljakuulutamisest on möödunud täpselt kaks kuud. Ehkki ilmad on üha suvisemad, pole võimalusi aktiivse seltsielu elamiseks kuigi palju, kuna koroonaviiruse puhangu tõttu on suletud kõik meelelahutusasutused ja spordikeskused. Ühtlasi on sisse seatud mitmed piirangud avalikus kohas liikumisele. Säärane kammitsev argirutiin pole aga põrmugi meeltnööda logistikuna leiba teenivale Tanelile ega tema personaaltreenerist abikaasale Annile, kes armastavad oma vaba aega sisustada spordisaalis rassistes, orienteerumispäevakutel võisteldes ning peenemates lokaalides jalga keerutades.

Kuna Tanel ja Anni on alates märtsist sisustanud päevi peajasjalikult vaid kodus remonti tehes, lähemaid matkaradu väisates ning filme ja teleseriaale vaadates, otsustab paar üksluisest igapäevaelust tingitud tülpimuse leevendamiseks korraldada väikese koosviibimise, tähistamaks peretütar Mari seitsmendat sünnipäeva. Samuti on nad jõudnud lõpusirgele oma uue eluaseme renoveerimisega. Nakkusohu tõttu otsustatakse kutsuda vähe külalisi. Külla palutakse üksnes lähemad sugulased: Anni ja Taneli vanemad, Anni õde Paula koos abikaasa ning laste Signe ja Oskariga. Koosviibimisele palutakse ka Anni töökaaslane Kristel, kes elab samas majas korrus allpool.

Pidu kulgeb igati lustlikult. Marile antakse üle kingitused, meeleoluks mängib õdus džäss ning lauda katab hea ja parem söögi- ning joogipoolis. Hiliste õhtutundidega saabub ka aina joviaalsem meeleolu – järjest valjemaks muutub nii salongimuusika kui ka korterist ja rõdult kostev jutuvada.

Naabrite üha tujuküllasem koosviibimine tekitab aga sügavat muret kõrvalkorteris asuvale 84aastasele Leidale, kes elab koos 89aastase astmaatikut abikaasa Mihkliga. Tundes muret naaberkorterisse kogunenud seltskonna pärast, kellest mõni võib ehk viirusekandjaks osutuda ja kardetud nakkust kortermajas edasi levitada, otsustab Leida peolisi manitsema suunduda, et lubamatu koosviibimine kiiresti lõppeks. Pannud ette viimase kodus leiduva kaitsemaski ning kätte majapidamiskindad, suundubki Leida naabrite välisukse juurde. Kahjuks jäävad tragi vanamemme ponnistused tulutuks, sest peomuusikasse mattuvad nii uksekella helin kui ka Leida hõiked ja koputused. Sestap otsustab Leida viimases hädas pöörduda politsei poole. Loetud minutid pärast südaööd saabuvadki maja ette kaks politseiekipaazi.

Trepikoja välisuksele korrakaitsjaid tervitama tulnud Leida annab politseinikele kiirülevaate kõrvalkorteris toimuvast: peolisi on vähemalt paarikümne ringis, kindlasti tarvitatakse korteris alkoholi ning läbi seinte olevat kosta ka kõhatusi. Leida jutt kuulatud, suundutakse juba üheskoos peoliste ukse taha. Paraku jäävad ka politseiametnike jõupingutused peoliste tähelepanu võitmiseks tulutuks, mispeale võetakse vastu otsus korterisse jõuga siseneda.

Suur on piduliste hämming, kui ukseragina saatel sajab korterisse sisse neli kaitsemaskides ning relvastatud korrakaitsjat, kes asuvad aru pärima peoliste päritolu ning koosviibimise põhjuste kohta. Esmasest kohmetusest toibunud ja politseinike tarmukast tegevusest sügavalt nõrдинud Tanel käratab seepeale vastu, et tegemist on perekondliku koosviibimisega, mille segamiseks puudub auväärt konstaablitel igasugune õigustus. Märganud jõuga avatud korteri välisust, suureneb peoliste meelepaha veelgi, kasvades kiiresti ägedaks sõneluseks, mispeale asuvad korrakaitsjad keevalist pererahvast rahustama. Kuna korteris viibib ka väikelapsi, kes on toimuvast silmnähtavalt kohkunud, otsustab üks patrullpolitseinikest pisemad peolised käevangu võtta ning nendega kõrvaltuppa suunduda.

Õnneks laheneb vahejuhtum kiiresti. Veendunud, et tegemist on perekondliku koosviibimisega ning toime pole pandud ühtegi õigusrikkumist peale öörahu segamise, otsustavad politseinikud väärtoemenetlust mitte alustada. Rahunevad ka tusased peolised, kes Leida suureks rõõmuks hilisõhtusele koosviibimisele joone alla tõmbavad.

Silmates katkist välisust ja mõeldes tagasi eelmise õhtu sündmustele, otsustavad Anni ja Tanel pöörduda kaebusega halduskohtusse. Kaebuses nõutakse korteriukse remondiks 1000 eurot. Ühtlasi nõutakse Politsei- ja Piirivalveametilt 30 000 euro suuruse mittevaralise kahju hüvitamist. Anni ja Tanel toonitavad, et politseinike käitumisele puudub vähimgi õigustus – nende korterisse tungiti jõuga sisse, nii nagu tuldaks vahistama mõnd paadunud retsi! Samuti jättis Anni ja Taneli sõnul paljuski soovida patrullpolitseinike käitumine. Korterrisse sisenedes asusid nad kohe omavoliliselt ringi tuuseldama ja dokumente nõudma. Juhul, kui keegi pererahvast sõandas konstaablitele aga midagi vastu öelda, ähvardati neid vahetu sunni kohaldamise ja arestimajja viimisega. Psüühilise trauma said kõik peolised, eriti väikelapsed, kes veetsid terve öö suurest hirmust nuttes. Ehkki Eestis kehtib eriolukord, ei õigusta see säärast jultunud võimuliialdust!

Politsei- ja Piirivalveameti vastulauses palutakse kaebus jätta täielikult rahuldamata. Riigis kehtib eriolukord, mis kuulutati välja kõrgendatud nakkusohu tõttu. Leida ütluste põhjal oli politseil alust kahtlustada, et peol viibis arvukalt inimesi, kellest osa võisid olla ka haiged. Sestap oli politsei aktiivne sekkumine vältimatult vajalik ennetamiseks ohtu kortermajas viibivate inimeste elule ja tervisele. Elab ju lisaks Leidale peolistega samas trepikojas veel mitu pensionäri, kes kuuluvad koroonaviiruse suurimasse riskigrupi. Ühtlasi pole kohane süüdistada politseinike võimulialduses. Kuna vali muusika summutas nii politseinike hõiked kui ka koputused, ei jäänud neil üle muud, kui korterisse jõudu kasutades siseneda. Kaebuse väited konstaablite käitumise kohta on aga sulaselged valed, mis on esitatud eesmärgiga saada politseilt rohkem raha.

Kaebus on jõudnud lahendamiseks halduskohtusse. Kellele peaks kohus jätma õiguse?

Kaasuse lahendamisel võib õigusaktidest tugineda üksnes Eesti Vabariigi põhiseadusele.

Kaasuse lahendamist abistavad küsimused

1. Milliseid peoliste põhiõigusi ja -vabadusi võis politseinike tegevus riivata?
2. Milliseid põhiõigusi ja -vabadusi soovis politsei enda tegevusega kaitsta?
3. Kas politseinikud oleks saanud rakendada leebemaid meetmeid korterisse sisenemiseks?
4. Millist tähtsust omistada sellele, kuidas käitusid politseinikud pärast korterisse sisenemist?
5. Kas riigis välja kuulutatud eriolukord õigustab riigiasutuste, sh politsei rangemaid sunnimeetmeid?